

परास्तोत्र (wohl परा + स्तोत्र) Titel eines Werkes Verz. d. Oxf. H. 108, a.

परस्य (von 2. अस् with पर) adj. wegzuerfenen ङा. Br. 4, 4, 5, 1.

पराह् (पर + अह्) m. der folgende Tag (Gegens. पूर्वाह्) Titait. im ÇKDr.

पराह् m. Nachmittag Cit. beim Schol. zu Çik. 86 (ΚΑΤΗΣ. 39, 247 ist भुक्तापराह्मतिवच्यं zu schreiben). पूर्वाह् in derselben Bed. An. 4, 7 (MBa. 3, 11998 liest अथपराह्मे st. अथ पराह्मे). PANKAT. 247. 12. VARĀH. Bha. S. 88, 6. पराह् (परा + अह् = अह्) ist nach dem Schol. zu P. 8, 4, 7 = परागतमहः. In der Bed. Nachmittag ist wohl überall पराह् zu lesen; zerlegt man परा° in पर + अह्, dann muss nach P. 8, 4, 7 पराह् geschrieben werden.

परि adv. und praep. NIA. 1, 3. गाणा प्रादि zu P. 1, 4, 58. Vop. 1, 8. Der Auslaut häufig gedehnt (vgl. परीणाम u. s. w.). 1) adv. a) rings, umher: दिदृत्तेण्यः परि काष्ठासु ज्ञेयः RV. 1, 146, 5. अथ्यो वारे परि प्रिया हरिवनेषु सोदति 9, 7, 6. — b) weiterhin, dazu: यथा वः स्वाहा-ग्रये दक्षिणं परीक्षाभिषूतवद्विश्च कृष्यैः RV. 7, 3, 7. — c) entgegen, im Wege: अत्रा नो वाज्यं रथं सुकरं ते किमिपरि es ist dir leicht; was steht im Wege? RV. 8, 69, 6. — d) als adv. ist परि aufzufassen in Zusammensetzungen wie पर्यश्रु adj. von Thränen gefüllt, परिदुर्बल überaus schwach, परिचतुर्दशन् volle vierzehn u. s. w. — 2) praep. a) mit dem acc. α) um (von Ort und Zeit): मायाः कृण्वानस्तन्वेषु परि स्वाम् RV. 3, 53, 8. दिवं परि भूमं 1, 62, 8. परि धानमन्ताः 3, 7, 6. मध्यदिनं परि AV. 4, 11, 2. 6, 108, 5. — β) gegen, nach — hin, entgegen (सन्तपो und इत्यभूताभ्यानि) P. 1, 4, 90. Vop. 5, 7. MED. avj. 67. H. an. 7, 44. वृत्तं परि विद्योतते विद्युत् Schol. zu P. 1, 4, 90. 2, 3, 10. साधुर्वदता मातरं परि Schol. zu P. 1, 4, 90. Siddh. K. zu P. 2, 3, 43. प्राचीनेन मनसा बर्हणीवता यद्या चित्कृपावः कस्ता परि wer hindert dich? RV. 1, 34, 5. परेको विश्वं परि भूमं ज्ञायसे dass du allein bist gegenüber der ganzen Welt AV. 13, 2, 3. — γ) zu Theil (भागे) P. 1, 4, 90. Vop. 5, 7. MED. H. an. यदत्र मां परि स्यात् was da auf meinen Theil fallen sollte Schol. zu P. 1, 4, 90. हरिं पर्यभवह्मोः Vop. 5, 7. — δ) hinaus über, mehr als: पर्यस्य महिमा पृथिवीम् AV. 13, 2, 45. अहं देवीं परि वाचं विश्वं 6, 61, 2. — ε) in distributiver Bedeutung (वोप्सायाम्) P. 1, 4, 90. Vop. 5, 7. MED. H. an. वृत्तं वृत्तं परि सिञ्चति er begießt einen Baum nach dem andern P. 1, 4, 90, Sch. — b) mit dem ablat. Euphonisches Verhalten des vorangehenden ablat. im Veda P. 8, 3, 51 (परि = अधि d. i. nach den Scholl. = उपरि). α) von — her, von — weg, aus — her; in Verbindung mit Verben der Bewegung, des Hervorgehens und Entstehens: समुद्राडित वा दिवस्परि RV. 1, 47, 6. 23, 12. 49, 3. उदयं तमस्परि सूर्यमगन्म 30, 10. 2, 31, 1. उतिष्ठन्परि बर्हिषः 7, 33, 1. यदाषधीभ्यः परि ज्ञायते विषम् 30, 3. AV. 4, 9, 9. अर्षस्यर्षयुं प्र यन्ति धीतर्यः । सतस्यं पृथ्याइं अर्षुं RV. 3, 12, 7. परिकृत्य परि लचः AV. 5, 14, 3. केशो वर्धता शीलः परि 6, 137, 2. वधमस्योवायते परि 1, 20, 2. तदग्निदेवो वनुता वयमग्नेः परि मानुषाः ङा. Br. 1, 9, 1, 19. इन्द्रं आशीभ्यस्परि सर्वभ्यो अर्षयं कारत् von allen Seiten RV. 2, 41, 12. व्युच्छन्ती परि स्वसुः aufleuchtend aus der Schwester (der Nacht) 4, 32, 1. कुतः पर्यागच्छति (परि soll hier bedeutungslos sein und daher seinen Ton bewahren) P. 1, 4, 93, Sch. In der Verbindung

दिवः पृथिव्याः पर्येन उद्धतम् soll nach den Scholl. zu P. 8, 3, 51 vor परि das स des ablat. in Visarga übergegangen sein, weil परि hier सर्वतोभावे (vgl. H. an. MED.) gebraucht werde, während es im andern Falle = अधि (= उपरि) sei. Es ist ohne Zweifel RV. 6, 47, 27 दिवस्पृथिव्याः पर्येन उद्धतं (उद्धत ist gar nicht vedisch) वनस्पतिभ्यः पर्याभूतं सहः gemeint, wo also doch स steht; die Bed. von परि ist auch hier von — her. — β) ausserhalb, mit Ausschluss von, bis auf (वर्जने) P. 1, 4, 88. 2, 3, 10. Vop. 5, 21. H. an. MED. परि त्रिगर्तेभ्यो वृष्टा देवः eig. um Trigarta herum (aber nicht in Trigarta selbst) Schol. zu P. 1, 4, 88. 2, 1, 12. 3, 10. पर्यन्तात्रयस्तापाः Vop. 5, 21. परि wird in diesem Falle auch verdoppelt nach P. 8, 1, 5 (vgl. Vārtt. 2). परि परि वङ्गेभ्यो वृष्टा देवः P., Sch. Vgl. u. 2, c. — γ) nach Ablauf von (nach KULL.): परि संवत्सरात् M. 3, 119. Mit demselben Rechte könnte man परिंस° zusammenschreiben und übersetzen: nach einem runden (vollen) Jahre; vgl. परिसंवत्सर und MBa. 13, 4672, wo st. परिसंवत्सरात्पुनः des Manu परिसंवत्सरोपितान् gelesen wird. — δ) in Folge von, aus Anlass von, wegen: धिषणीभ्यस्परि RV. 4, 36, 8. उन्मत्तं रत्नस्यर्षि AV. 6, 111, 3. 116, 3. विश्वेभ्यस्त्वा भुवनेभ्यस्परि वष्टानान् RV. 2, 23, 17. — ε) secundum: प्र प्रजाभिर्जायते धर्मणस्परि nach der Ordnung RV. 6, 70, 3. केनो नु कं श्रामतेन न प्रुश्रुचे वनुषः परि वृत्रहा 8, 53, 9. — c) am Anfange eines adv. comp. (परि behält seinen Ton) ausserhalb, mit Ausschluss von, bis auf P. 2, 1, 12. 6, 2, 33. परित्रिगर्तं वृष्टा देवः Sch. Vgl. u. 2, b, β. — d) am Ende eines adv. comp. nach अन्त, शलाका und einem Zahlwort dass. P. 2, 1, 10. — e) am Anf. eines adj. comp. in der Bed. von परिग्लान P. 2, 2, 18, Vārtt. 7. पर्यध्ययनः = परिग्लानो अध्ययनाय der einen Abscheu vor dem Studium hat Sch. Hier könnte परि auch als adv. gefasst werden: dem das Studium zuwider ist. — Die indischen Lexicographen und Grammatiker kennen noch folgende Bedeutungen: अलिङ्गन, दोषाभ्यान् (दोषकीर्तन), निरसन (निवसन H. an.), पूजा, भूषण, व्याधि, व्याप्ति H. an. MED. उपरम, शोक H. an. शेष MED. अतिशय, त्याग, नियम Durgā. zu Vop. ÇKDr. Bei Aufstellung dieser verschiedenen Bedeutungen hat man zum grössten Theil übertragene Bedeutungen von Verbalwurzeln, die mit परि verbunden werden, im Auge gehabt. परि geht wie पर, परा und प्र auf 1. पर zurück.

परिर्षी in der Stelle: यदपामोषधीनां परिर्षामिर्षामिह RV. 1, 187, 8. Nach Śā. परिर्षो परिः सुखकरमन्म.

परिकथा (von कथ्य् mit परि) f. eine Art Erzählung TRIK. 3, 2, 23.

परिकम्प (von कम्प् mit परि) m. das heftige Zittern (कम्प); grosse Furcht (भय) ÇKDr. und Wils. nach MED.; die gedr. Ausgabe (p. 27) hat fälschlich परिकल्प.

परिकर (von 1. कर् mit परि) m. 1) sg. und pl. Gefolge, Dienerschaft (die Zurüstenden u. s. w.) AK. 3, 4, 25, 167. H. 713. an. 4, 266. MED. r. 276. HALĀ. 2, 151. MBu. 10, 274. KATHS. 14, 57. 31, 6. RĪĀ-TAR. 2, 164. 4, 206. 412. PRAB. 116, 3. स° PANKAT. 81, 22. अल्प° KULL. zu M. 4, 9. — 2) Menge, Schaar TRIK. 3, 3, 361. H. an. MED. ÇABDAR. im ÇKDr. — 3) Zurüstung, Anstalten, Vorbereitungen; = समारम्भ. अरम्भ TRIK. H. an. MED. ÇABDAR. im ÇKDr. विद्या beim Schol. zu Çic. 4, 65. (मृगदशः) गतीनामारम्भः त्रिसलपितलीलापरिकरः BHART. 1, 6. परिकरं वन्धुं and कर् Anstalten